

Kérdések/Feladatok

Az önkormányzati választások előtt néhány hónappal a BKK vezetősége azt a feladatot kapja, hogy a következő húsz évre egy olyan közlekedésstratégiát dolgozzon ki, amely egy élhetőbb és versenyképesebb Budapest kialakítását teszi lehetővé. A Főváros vezetése azonban a fenntarthatatlanná vált finanszírozási helyzet megoldását és a lakosság támogatásának elnyerését is elvárja. A Közlekedés Stratégia osztályvezetője az alábbi kérdések végiggondolását tűzte ki csapatának a stratégia megalkotásának előkészítéséhez:

1. Kik az érintett szereplői Budapest (közösségi) közlekedési rendszerének? Kinek mi a motivációja?
2. Milyen környezeti hatásokat okoz a közlekedés? Milyen egyéb externáliákat kell figyelembe vennünk társadalmi szempontból?
3. Melyek a fővárosi közlekedési rendszer fő problémái?
4. Hogyan alakítható ki fenntartható finanszírozási mechanizmus a közösségi közlekedésben?
5. Milyen irányban szükséges változtatni a viteldíjak mértékén, figyelembe véve a szolgáltatási színvonalat és a kereslet várható alakulását?
6. Milyen eszközökkel ösztönözhetők a közlekedők tudatos mobilitásra a közlekedési rendszerben?
7. Indokoltak-e az állam által meghatározott szociálpolitikai célú viteldíjkezdvézmények, illetve mértékük?
8. Eredményre vezethet-e, ha racionalizáljuk a működést a szolgáltatási színvonal rovására?

HONVÁRI PATRÍCIA¹

Cincér-háború –

Esettanulmány egy gyárbővítésről és a környezetvédelmi-társadalmi felelősségvállalásról

Összefoglalás

Az esettanulmány több kérdéskört is feszeget, és mind az órai keretek közötti megvitatásra, mind pedig csoportmunkán alapuló esettanulmány-feldolgozásra is alkalmas. A legfontosabb kérdés, amely felmerül az esettanulmány kapcsán, vajon hajlandó lesz-e a gyár megváltoztatni stratégiai jelentőségű döntését csak azért, mert a jó hírre sérülhet. Fontos kérdés a nagyvállalatok társadalmi és környezetvédelmi felelősségvállalásának szerepe is. Vajon hajlandó-e egy gyár lemondani a gazdasági racionalitásról a környezeti értékek miatt, vagy a vállalatok egyre nagyobb „zöldítése” csak pusztán PR-fogás, és egészen addig terjed, amíg a vállalat gazdasági érdekeivel nem ütközik.

Kisteleki Tamás az irodájában ült. Meredten bámult az ablakon kívülre, és kezében egy szórólapot tartott. Egy olyan szórólapot, amely megváltoztatta az életét az elmúlt néhány hétben. Az első napsugarak éppen hogy besütöttek az ablakon, hogy felmelegítsék a hűvös áprilisi reggelt. Még nagyon korán volt, de Tamásnak ez a nap nagyon fontos volt, és még jóval kollegái érkezése előtt be akart érni a munkahelyére. Tekintete a szórólapra vándorolt, mely egy fekete bogarat ábrázolt, és jó néhány számára és a vállalata számára kellemetlen információt tartalmazott. Bár már három éve vezette az olasz anyacég magyarországi leányvállalatát – és főnökei szerint is jó munkát végzett – sosem gondolta volna, hogy egy kicsi fekete bogár, a cincér fogja számára a legnagyobb fejtörést okozni vezetősége alatt.

¹ MTA KRTK, tudományos segédmunkatárs; Széchenyi István Egyetem, PhD-hallgató, honvari.patricia@rkk.hu

„Hiszen jól végzem a munkámat” – gondolta. „Több mint háromezer embert irányítok, nagy beszállítói hálózatot kezelek, a legjobb szakemberekkel vettem körbe magam, a munkámat gyakran a családom elé helyezem – tényleg lelkiismeretes vagyok! És egy bogárral nem tudok mit kezdeni?”.

Ilyen és ehhez hasonló gondolatok marták belülről Tamást egész hétvégén. Pedig kislánya, Bence most ünnepelte ötödik születésnapját. Gyerekszívaj, torta, családi összejövetel – de mindezt nem tudott koncentrálni. Csak a mai nap járt a fejében. Hétfő reggel van, tíz órakor érkezik Antonio Caravano, a vezérigazgató. „Hova fajul a világ, ha már a nagyfőnök is ideutazik egy apró bogárka miatt?” – gondolta magában, és kicsi, kényszeredett mosolyra húzódott a szája. Persze, nem a bogár miatt jön – megoldást akar, amelyet Tamásnak kell prezentálnia röpké négy óra múlva.

1. A Caravano Ltd.

Tamás gyára egy olasz élelmiszeripari óriásvállalat, amely alapvetően konzerveket (befőtteket és zöldségkonzerveket) gyárt. Az ötven éve működő Caravano Ltd. egy kis családi vállalkozásból nőtte ki magát, és mára már piacvezetőnek számít a gyártási tevékenységben, és élenjáró az innovációs fejlesztésekben – főként a biotermékek és a diabetikus termékek tekintetében. Elsődleges piacuk Közép- és Dél-Európa, az 1990-es évektől kezdve több leányvállalatot hoztak létre Csehországban, Szlovéniában, Lengyelországban és Görögországban. A firenzei központ több mint 15 éve, 2000-ben nyitotta meg magyarországi leányvállalatának kapuit, és azóta a gyárnak helyet adó település, valamint a tágabb régió egyik legjelentősebb vállalata lett. A gyár rendkívüli ütemben fejlődött, beszállítói hálózatot épített ki, és folyamatosan növelte dolgozóinak létszámát. A mérnök végzettségű Kisteleki Tamás 2002-ben került a céghez. Élelmiszermérnökként kezdte a karrierjét, ám szorgalma és tehetsége – valamint menedzseri ambíciói – hamar előrevitték. 2007-ben már a háromfős stratégiai menedzsment tagja volt, 2012-ben – miután a korábbi gyárvezető nyugdíjba vonult – az olasz vezetés őt választotta a leányvállalat következő ügyvezetőjének. És Tamás nem okozott csalódást.

Néhány hónappal ezelőtt a külföldi anyavállalat összehívta a leányvállalatok vezetőit, így Tamás is Firenzébe utazott. Nem volt számára szokatlan az olaszországi meghívás, hiszen minden évben ilyenkor állítják össze az előző évi üzleti teljesítményéről szóló jelentést, és ezt a vállalat egésze minden évben megvitatja, ennek fényében dolgozza ki rövid távú stratégiáját az új évre. Az idei, februári megbeszélésen azonban Antonio Caravano nagyszabású bejelentést tett: a Tamás által vezetett gyárat bővíteni akarja. A vezetőség úgy döntött, hogy a magyarországi telephelyet a teljes konzervgyártási folyamatot lefedő gyárrá bővíti.

Erre a döntésre az igazgatótanács a tavalyi mutatók áttekintése után jutott. (1. táblázat) A kimutatások alapján Tamás gyára mind a befőtt-gyártás, mind pedig a zöldségkonzerv-gyártás területén növekedést ért el. A vállalat árbevételét 13,3 százalékkal, 65 millió euróra növelte (az előző évi 57 millió eurót követően). A tavalyi évben 685 ezer eurót ruházott be immateriális javakba és tárgyi eszközökbe (az előző évi 458 ezer eurót követően).

1. táblázat: A vállalat eredményei számokban

Megnevezés	2013	2012	Növekedés %-ban
Befőttek gyártása (ezer db)	42 126	39 156	7,59
Zöldségkonzervek gyártása (ezer db)	88 526	76 125	16,29
Árbevétel (ezer euró)	65 326	57 640	13,33
Beruházások (ezer euró)	685	458	49,56

(Forrás: saját szerkesztés)

A termelés és az értékesítés növekedése a munkatársi létszám fejlődésében is tükröződik. Nemcsak a darabszámok növekedtek, hanem a dolgozói létszám is. Ennek jegyében a vállalat múlt év őszén már a háromezredik munkatárs felvételét ünnepelhette. (2. táblázat)

2. táblázat: A munkatársak számának alakulása

Munkatársak száma	2013	2012
✓ – az év végére	3321	2653
✓ – éves átlagban	2932	2233

(Forrás: saját szerkesztés)

Antonio Caravano a gyárbővítéssel kapcsolatosan így nyilatkozott a vezetői összejöveten: „Nagyra törő célokat tűztünk ki: a világ legjobb és legsikeresebb prémiummárkájává akarunk válni. Termékoffenzívánk folytatásához pedig elengedhetetlen, hogy a legfontosabb régiókban gyártó tevékenységet folytassunk. Magyarországi gyárunk kinőtte jelenlegi helyét. Bővítésre van szükség, hogy újabb gyártókapacitásokat nyerjünk, mely a növekedésünk tervezett üteme szempontjából nélkülözhetetlen.”

2. A bővítés

Tamás örült a híreknek, hiszen a döntés saját jól végzett munkáját is igazolta. A bővítés kapcsán az igazgatótanács szakértői testületet állított fel, hogy a szükséges számításokat elvégezzék. Tamás egy hónapja kapta meg az elkészült jelentést – amely nem sokkal utána a gondok forrásává vált.

A jelentés rengeteg számot tartalmazott. Tamás széles mosollyal olvasta, hogy a beruházáshoz összesen 16 ezer m³ betont és 12 ezer tonna acélt terveznek felhasználni, naponta 10 ezer m³ földet kell megmozgatni az építkezés során, a gyár területén lévő burkolt út hossza 2,1 km-re növekszik, a beépített terület pedig 21 foci pályányi lesz. A következő számok már jobban érdekelték: a vállalat a gyár bővítésével 1500 új munkahelyet fog teremteni, ami azt jelenti, hogy a beszállítói körrel együtt összesen hétezer ember számára fog munkalehetőséget biztosítani. Ráadásul a magyar gazdaságnak is pozitív lesz a bővítési folyamat: a megbízásokat tenderek keretében nyerhetik el a vállalkozók, ahol a hazai cégek előnyt fognak élvezni. Mintegy harminc vállalatra, hétszáz építőmunkásra és napi 24 órás munkára van szükség, hogy a gyár a tervezett időn belül felépülhessen. A gyárbővítés a tervek szerint egy évet vesz igénybe és mintegy kétmillió euróba fog kerülni.

A jelentés kijelölte a bővítés helyszínét is: a jelenlegi gyárterület mellett található kb. 150 hektárnyi állami tulajdonú földet választották, melynek megvételéről már megkezdtek a tárgyalásokat. Úgy tűnt, a kormány együttműködő, és minden lehetséges akadályt el fog hárítani a vásárlás elől.

Ugyan az egyeztetések előtt több más hazai helyszín is felmerült, de a gyártól távolabbi helyszínek a szállítási költségek miatt gyakorlatilag ellehetetlenültek. Emellett a terület kiválasztásakor a vállalatnak fontos volt a megfelelő

képzettségű és számú munkaerő, amely szintén a jelenlegi település kiválasztását indokolta. Az itteni felsőoktatási intézménnyel régóta jó és szoros a kapcsolat, mely a jövőbeli értelmiség kiemelt forrása. (Kovács et al, 2010.) Az elaprózott földtulajdonok miatt egy ilyen mértékű fejlesztés gyakorlatilag csak állami területen valósítható meg. A barnamezős beruházást, amely kisebb hatékonysággal hasznosított, esetenként kiürült, volt iparterületeken megvalósított fejlesztéseket jelent (Orosz, 2012), a szakértők egyből elutasították, hiszen a zöldmezősökhöz képest 2-3-szor költségesebbek, és jóval lassabban valósíthatók meg. A zöldmezős beruházások esetében a beruházó nem kész létesítményeket vásárol fel, hanem azokat közvetlenül az ő számára tervezik és építik. (Swinburn et al. 2004, 10. old.)

A jelentést végigolvastva, Tamás számára mind a bővítés, mind pedig a területkijelölés rendkívül racionális döntésnek tűnt, hiszen a gyár működésére szükség volt, a profit folyamatosan emelkedett, a régióban pedig ez a cég számított a legnagyobb munkaadónak. A gondok ekkor kezdődtek.

3. A probléma

Három héttel ezelőtt Tamás éppen a szobájában ült, és délelőtti kávéját kortyolgatva a bővítés ütemtervezetét olvasgatta. Minden a tervek szerint haladt, az anyavállalat sikeresen egyezséget kötött a kormánnyal, és megvásárolta a területet. A döntést március 31-én, ünnepélyes keretek között be is jelentették. Az építetők számára a tendereket már korábban kiírták, és az értékeléseknek is a végén tartanak a központban. „Hogy repül az idő” – gondolta. – „Bence is nemsokára ötéves lesz.” Épp azon merengett, vajon milyen ajándékkal lepje majd meg az ünnepeltet, amikor Gergő, a menedzserasszisztense rontott az irodájába.

– Tüntetés lesz! – kiáltotta.

Tamás hirtelen fel sem fogta a hallottakat, annyira megijedt asszisztensétől. Még a kávéját is kilötytintette. „Szép” – gondolta. „Pont a beruházástervezetre”. Aztán ránézett Gergő arcára, és meglátta rajta az ijedtséget.

– Miért kell berohanni azon az ajtón? Kopogásról még nem hallottál? És egyébként is, miket hordasz össze? – kérdezte Tamás inkább érdeklődve, mint dühösen. Kíváncsi volt, mi lehet az, amitől ez a fiú megijedt. Gergő tehetséges fiatal, mindig is annak tartotta, amióta csak ismerte. Két éve került a céghez,

szorgalmas volt és eszes – ráadásul ambiciózus is. Ha jól végzi dolgát, még az ő utódja is lehet később. Épp ezért nem értette, mi lehet a problémája.

– Tüntetés lesz! Itt, a gyárunk előtt! Két nap múlva.

– Mégis miért?

– A bővítési terület miatt. A nagyfőnökeknek sikerült egy természetvédelmi területet kiválasztani, ami ráadásul tele van védett növényekkel meg állatokkal. A környezetvédők már be is dobták magukat. Olvasd csak el a napi híreket, ott díszelgünk a címlapokon. Ebből óriási botrány lesz!

Tamás hangulata egyik pillanatról a másikra óriásit változott. Egy tüntetés a gyár előtt? És lejárató cikkek a gyárról? Pedig már éppen arra gondolt, hogy milyen jól haladnak a dolgok – hát, tévedett. De vezetőként megtanult racionálisan gondolkodni, és higgadtan kezelni a problémákat.

– Gergő, kérlek, hogy amilyen gyorsan csak tudsz, szedj össze mindent erről az ügyről! Minden információ számít most! – mondta Tamás.

– Úgy lesz!

A menedzserasszisztens néhány óra múlva érkezett a legfontosabb információkat tartalmazó dossziéval. Ebből kiderült, hogy a vállalat a beruházás helyszínéül egy Natura 2000-es védelem alatt álló (ld. melléklet), 150 hektáros területet szemelt ki. A beruházás megvalósulása esetén 70 hektár tölgyfajokkal borított homoki gyepterület semmisül meg, illetve további mintegy 10 hektárnyi terület degradálódása várható. A terület megannyi védett és fokozottan védett növény és állat élőhelyeként az országos ökológiai hálózat magterülete. Több ezer, százezer Ft eszmei értékű pusztai gyalogcincér él itt.

Az eset nagy felháborodást keltett a környezetvédők körében. Másnap az illetékes nemzeti park állást foglalt az ügyben, mely szerint „az érintett terület belterületbe vonásával, beépítésre szánt területté minősítésével és beépítésével természeti értékeinek és élőhelyeinek nagy része megsemmisül, így az ott található természeti értékek helyreállíthatatlanul károsodnak.”

A környezetvédők tüntetése is megvalósult. Tamás rossz szájjal gondolt vissza arra a napra. Már korán reggel gyülekeztek az aktivisták és civilek a gyárkapu előtt. Transzparenszeket és szórólapokat osztogattak, melyen legtöbbször a gyárbővítés elleni tüntetés jelképévé vált cincér szerepelt. A vállalatot pedig igyekeztek a környezet egyik legnagyobb ellenségévé beállítani, természet-gyilkosnak titulálták a gyárat – és az ott dolgozókat is.

4. Az egyeztetések

Tamás jól tudta, hogy a vállalati felelősségvállalás ott kezdődik, ahol a vállalatok törvény által előírt kötelességei véget érnek. A profit ugyan létfeltétele a vállalatok működésének, azonban ezen túlmenően számtalan szinten és területen kell felelősségteljesen, példamutatóan helytállni. (Polák–Weldon, 2012) Éppen ezért Tamás az elkövetkező hetekben próbált megoldást keresni, és összehívott egy egyeztető tárgyalást a környezetvédelmi egyesületekkel. A megbeszélésre a városházán került sor, számos sajtómunkatárs jelenlétében. Tamás igyekezett megmagyarázni, hogy az általa képviselt vállalat soha nem munkálkodott a környezetvédelem ellen, sőt Magyarország egyik leginkább környezettudatos vállalatának számít. Komolyan veszik az aktív társadalmi felelősségvállalást, és a fenntartható gazdálkodás is szerves része a vállalati stratégiának. Folyamatosan erőfeszítéseket tesznek a környezeti terhelések csökkentésére, aminek eredményeit a rendszeres belső vizsgálatok és független tanúsítványok is igazolják, például saját hulladékainak közel 90%-át hasznosítja újra. A vállalat 2002 óta az Európai Unió EMAS hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszernek (ld. melléklet) megfelelően működik.

Mindez azonban nem hatotta meg a környezetvédőket, akik továbbra is aggodalmukat fejezték ki a bővítéssel kapcsolatban. A Cincér Védegylet szerint a számos helyszín közül a vállalat éppen azt az európai jelentőségű, kiemelt természetvédelmi területet kérte és kapta a konzervgyárhoz, amelyen több száz védett és fokozottan védett növény- és állatfaj található. Az egyesület a természetvédelem gyászos napjának nevezte a bővítés kapcsán született döntés bejelentését. „Felháborítónak tartjuk, hogy ma Magyarországon egy multi arra a területre bökhet rá hazánk térképén, amelyikre akar, amelyik a legtöbb profitot jelenti, akkor is, ha az természetvédelmi oltalom alatt áll. Még felháborítóbb, hogy ebben a magyar állam is tettestárs volt. Még nincs késő, a beruházás még most is módosítható” – mondta Pilmann Csaba, a védegylet elnöke, és a tüntetések szervezője. „Hozzá kell tenni, hogy elismerjük a gyár teljesítményét. Tudjuk, hogy a beruházás hasznot jelent és új munkahelyeket. Munkánk azonban az, hogy a természeti értékeket megvédjük. Ezt vállaltuk, ez a dolgunk. Tehát nem hallgathatunk és nem bólinthatunk.”

Az egyeztető megbeszélés Tamás minden próbálkozása ellenére kudarcba fulladt. A környezetvédők kijelentették, hogy a tüntetéseket és a lejárató kampányt addig folytatják, amíg a vállalat meg nem változtatja a beruházás helyszínét.

Az olasz vezetésnek természetesen nem tetszett, hogy a beruházásból és a gyárbővítésből környezetvédelmi ügy kerekedett. Főként a negatív reklámozást, a sajtó- és médiamegjelenéseket tartották aggasztónak. „Ennek azonnal véget kell vetni!” – mondta a telefonban Antonio Caravano vezérigazgató Tamásnak. „Hétfőn odautazom, és szeretném, ha konkrét megoldási javaslattal állnál elő. Egy biztos, a gyárbővítés megvalósul. Cincér ide vagy oda.”

Eljött ez a reggel is. Nemsokára beszámolhat a megoldási javaslatról az egész igazgatótanácsnak. Tamás sokáig rágódott az ügyön, de úgy érzi, sikerült olyan megoldási javaslatot kitalálni, ami végül megnyugvást hozhat. Kopogtatnak az ajtón.

– Az igazgatótanács megérkezett, a tárgyalóban várnak – mondta Tamás titkárnője.

– Azonnal megyek.

Tamás újra rápillantott a jegyzeteire. Tudta, hogy ez nehéz pillanat lesz, hiszen a tét nemcsak a gyár, de a saját jövője is. Le kell nyűgöznie az igazgatótanácsot, hogy elfogadják a javaslatát. Nagy levegőt vett, majd belépett a tárgyalóba.

Felhasznált szakirodalom

- ❖ Kovács Zs. - Tamándi L. - Filep B. (2010): Észak-dunántúli vállalkozói elit elvárásai a Széchenyi István Egyetemen és hallgatóival szemben. *Tér és Társadalom* 24:(2) pp. 93-105.
- ❖ Orosz Éva (2012): A barnamező fogalmának változó értelmezése. *Tér és Társadalom*, 26. évfolyam, 2. szám, 73–87. old.
- ❖ Polák-Weldon Réka (2012): A CSR mint a vállalkozások irányításának új prioritása. XXI. század – Tudományos Közlemények. 27. szám, 283–293. old.
- ❖ Swinburn – Gwen et al. (2004): A helyi gazdaságfejlesztés kézikönyve. Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; UK DFID, London; The World Bank, Washington DC

Mellékletek

A Natura 2000-es területek

Magyarország az Európai Unióhoz való csatlakozással vállalta, hogy az unió jogrendjét a hazai szabályozásba – megfelelő igazításokkal – beépíti. Így történt ez a természetvédelmi jogszabályokkal is; a csatlakozás pillanatától Magyarországra is érvényes a két uniós direktíva, a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv.

Ezek értelmében hazánk köteles volt közösségi jelentőségű természetes élőhelyei, valamint állat- és növényfajai védelmében területeket kijelölni, amelyek így az EU ökológiai hálózatának, a Natura 2000 hálózatnak a részévé váltak. A hálózat eszméjére nevéből is következtethetünk: értékes természeti területek, élőhelyek többé-kevésbé összefüggő láncolata, amelyek az eredeti európai élővilágot őrzik.

A kijelöléssel hazánk területének közel 21%-a lett Natura 2000 terület. Az eredeti védett területeink csaknem mindegyike bekerült a hálózatba, de ezeken kívül további körülbelül 1,2 millió hektár kap uniós védeltséget. Nem csoda hát, hogy ezek között igen nagy százalékban vannak mezőgazdasági területek, gyepek, tavak, folyók, erdők, ahol évszázadok óta gazdálkodás folyik.

Európában a szó szoros értelmében vett „vadon” elvétve található, a táj képét oly régóta formálja az ember, hogy még a természetesnek tartott élőhelyek túlnyomó többsége is így vagy úgy őrzi annak keze nyomát. Európában ezért különösen igaz, hogy a biológiai sokféleségnek meghatározó eleme az a bonyolult kapcsolatrendszer is, amely összeköti az embert a természettel: a házasított állatok és nemesített növények sokfélesége, a különböző földhasználati praktikák.

A Natura 2000 területek védelmében tehát különösen hangsúlyos a gazdálkodók, a fenntartó, hagyományos gazdálkodási módok szerepe. Általánosságban elmondhatjuk, hogy a Natura 2000 hálózattal a rezervátum-szerű védelem helyett a társadalmi, kulturális, gazdasági és természetvédelmi érdekek összehangolására alapozó megóvás kerülhet előtérbe.

Forrás: <http://www.mme.hu/mi-natura-2000>, Letöltés ideje: 2014.04.15.

További információ: <http://www.natura.2000.hu>

Az EMAS

Az EMAS szerint hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszer számos pozitív tulajdonsággal bír a rendszereket alkalmazó szervezetek és az ezen szervezetek környezeti teljesítményében érdekelt felek számára.

Bár a környezetvédelmi vezetési rendszerek (EMAS, MSZ EN ISO 14001) nem helyettesíthetik a vállalatok és egyéb szervezetek környezeti teljesítményét meghatározó kötelező jellegű szabályozókat, mégis elősegíthetik a hatóságok és a szervezetek közötti kapcsolat kedvező alakulását. Ez megnyilvánulhat a szervezeteknek nyújtott konkrét kedvezményekben (például ritkább ellenőrzésekben, egyszerűsített eljárásokban stb.) vagy egyszerűen a partneri kapcsolat, a bizalom kialakulásában.

A környezetvédelmi vezetési rendszerek által megkövetelt nyíltság – a külső és belső kommunikáción keresztül – javítja a hitelesített szervezetről kialakított képet a nyilvánosságban és a szervezettel kapcsolatban álló csoportokkal, szervezetekkel (pl. beszállítók, vevők, zöld szervezetek, lakosság, szakmai szervezetek) a viszonyát.

Az EMAS rendszerekkel kapcsolatban említett leggyakoribb előnyöket a következőkben lehet összefoglalni:

- A környezeti teljesítmény felmérésének, a tényezők és hatások feltárásának valamint a megvalósított környezetvédelmi terveknek és programoknak a hatására – jól működő rendszer esetében – a szervezetek környezeti teljesítménye javulni fog, működésük hatékonyabbá válik.
- A megelőzés és a hatékonyság növelésének segítségével a nem kívánatos outputok (szennyezések, környezetkárosítások) és az input-felhasználás (természeti erőforrások) csökkennek, amely a szervezetnek nemcsak a környezeti, de a gazdasági teljesítményét is javítja, növeli az eredményességét.
- Ezek az előnyök nem csupán a termelő szférában jelentkezhetnek, hanem a szolgáltató vállalatoknál, oktatási intézményeknél, önkormányzatoknál és számos más szervezetnél is.

- A kibocsátások csökkenése a környezeti kockázatok csökkenését is eredményezi, mely szintén jelentős pénzügyi hasznokat, megtakarításokat hozhat. Példaként hozható fel a veszélyes anyagok kiváltása, kevésbé veszéllyessel való helyettesítése, mely csökkenti a tevékenységgel járó kockázatokat és egyben egyszerűsíti is a nyers-, illetve segédanyagokkal való bánásmódot.
- A környezetvédelmi vezetési rendszerek feltárják azon területeket, ahol lehetséges a hatékonyság javítása. Ezt nem csak a rendszerek bevezetésekor, hanem a működtetés későbbi fázisaiban is megkövetelik.
- Elvárják, hogy növekedjen a szervezeti tagok (vezetés és alkalmazottak) környezeti tudatossága, az alkalmazottak szervezet iránti elkötelezettsége és ezáltal is javítják a környezeti teljesítményt.
- Segítik a szervezetet a környezetvédelmi előírások betartásában, a megfelelés folyamatos figyelemmel kísérésében.
- A környezetvédelmi nyilatkozatokban alkalmazott általános és ágazatspecifikus mutatók segítik a szervezeteket a különböző jelentéstételi időszakok tekintetében a környezeti teljesítményük és más szervezetek környezeti teljesítményével való összehasonlításban.
- Az egyes ágazatokra kidolgozott referenciadokumentumok segítik a szervezeteket, hogy jobban összpontosíthassanak az adott ágazat legfőbb környezeti szempontjaira.
- Az EMAS-rendelet által megkövetelt környezetvédelmi nyilatkozat segít a vállalat környezetvédelmi elkötelezettségének az érdekelt felek felé történő kommunikálásában.
- Az EMAS-logó vonzó kommunikációs és marketing eszköz, hiszen arról tájékoztat, hogy a szervezet tevékenysége és vezetési rendszere megfelel az EMAS rendeletben lefektetett kritériumoknak.

Forrás: <http://emas.kvvm.hu/page.php?p=15&l=1>.

Letöltés ideje: 2014.04.12.

További információ: <http://emas.kvvm.hu>

Kérdések/Feladatok

1. Milyen megoldási javaslatot dolgozott ki Tamás? Készítse el a prezentációt, ügyeljen a helyes érvelésre!
2. Képzelve magát Tamás helyébe, és első lépésként próbálja meg az egymásnak feszülő érdekellentéteket világosan megfogalmazni!
3. Mit gondol a kompenzáció lehetőségéről? Lehet-e egy természetvédelmi területet ért károsodást valamilyen módon kompenzálni? Próbáljon meg minél több ötletet összegyűjteni!
4. Pénzügyi szempontból vajon mennyit érhet a vállalatnak, hogy a negatív és lejárató kampány befejeződjön ellene? Vajon hajlandó lenne-e egyáltalán pénzt áldozni erre? Ha igen, milyen formában, és mire költené az összeget? (Ne felejtse el, a számítások szerint 2 millió eurós beruházást tervez a gyár!)
5. Miért nem kerülheti ki a kérdést a vállalat teljes egészében? Miért nem fordíthat hátat a környezetvédőknek, és kezdi meg a beruházást minden további intézkedés nélkül? (Hiszen jogilag ezt megtehetné). Mit értünk az esettanulmány kapcsán a vállalat „társadalmi felelősségvállalásán”?

KECSKÉS PETRA¹ Érdekek kereszttüzében – Egy vidéki ipari park telepítésének dilemmája

Összefoglalás

Az eset fókuszában egy nagyváros szomszédságában elhelyezkedő zsákfalú áll, amely egy releváns dilemma elé kerül. A Kiskapé nevű településen 2014-ben kialakítottak egy ipari területet, amely nagy népszerűsége miatt elsősorban a hazai kis- és középvállalkozások körében, és így a kialakított területek hamar elkelték. A település határában vannak még olyan területek, melyek kisebb-nagyobb átalakítások révén alkalmasak lennének ipari tevékenység végzésére, ám épp ez veti fel a kérdést, miszerint kell-e további ipari park a településnek, és ha igen, hol kerüljön kialakításra.

Bevezetés

Esetünk helyszínéül Kiskapé település szolgál, amely hosszú történelmi múlttal büszkélkedhet, az 1300-as években érkeztek a területre az első leteleplők.

A település 553 főt számláló zsákfalú, amely a szomszédos településekkel kifejezetten jó és szoros kapcsolatot ápol. Sok-sok év pozitív és negatív tapasztalata árnyékolja be relációját a térség központjával, Pálma megyei jogú várossal, amely Kiskapé településtől mindössze 13 km-re fekszik.

1. Fejlesztési dilemmák

2015. február 23-án délután három óra tájban feltűnően nagy volt a forgalom Kiskapé település központjában, a polgármesteri hivatal előtti parkolók már régen megteltek, nem beszélve a kerékpártárolókról. Az utcabeli idősebbek egymást túlcitálva próbálták kitalálni a megnövekedett forgalom mögött rejlő okokat.

¹ Széchenyi István Egyetem, PhD-hallgató, kecskes.petra@sze.hu